

Martin Pierre : Mouez Kerne.
(bet ganet e Gwiskri e 1868- marvet e Gourin e 1935. Beleg e oa).
Bet embannet e 1929.

Pep skrid a zo heuliet gand eun droidigez e galleg. N'eo ket bet lakaet amañ.
Modernnaet eo bet an doare-skriva.

PARDON SKAER

An amzer 'zo bet tomm, ar zegal hag ar herh
Evid gouel Sant Aken 'zo klozet¹ e peb leh ;
Skourret eo ar freillou da hortoz an eost du² :
E Pardon Sant Alen e vo tud a bep tu.

« Daou vaout ha pemp tok gloan, mouchoueriou ha butun
'Vo 'hortoz o ferhenn e bourh Skaer 'benn dilun ;
Ar re o-deus kezeg, dihodet o morzol³,
A hell da Bontigou o has da haloupad. »

Setu ar pezh a glev, e Gwiskri da vintin,
Ar re 'chom da zelaou Laport-Koz⁴ war e vin⁵.
Hey ! Boulbenn, Nihuellou, Bomin-Bin⁶ hag Haskoad,
Stardit ho prageier, soavonit mad ho piz-troad⁷,
Ha diskouezit c'hoaz eur wech d'ar heurenerien ganfard
E kaver e Gwiskri tud euz gouenn *Yann Toupard* !
Ha c'hwi, paotred Zaone⁸, kasit ho troterien
Da ziskouez 'benn arhoaz da *Vikael Klemmerien*
E zo⁹ en on parrez, d'an drot ha d'ar pevar-zroad¹⁰,
Kezeg deg gwech souploh evid *Laouig Kergoad*.

AL LUN VINTIN

Kentiz hag ar mintin, hed-a-hed an heñchou
Ne gaver nemed tud o vond a-vandennou
Da weled piou e Skaer 'greto mond da hoari
Gand re 'ma eet ar maout da zeiz Pardon Gwiskri.

¹ klozet : serret.

² an eost du : eost an ed-du.

³ dihodet o morzol : iskiz a-walh. C'hoant e-neus bet da lavared "divorfil e ziouvorzed".

⁴ Laport-Koz : ano an den.

⁵ e vin : e vên. ("min" e-leh "mên" evid ar rim).

⁶ Bomin-Bin : Bomin-Bihan.

⁷ ho piz-troad : iskiz. "ho pizied-troad".

⁸ Zaone : Sant Maodez.

⁹ E zo : ez eus.

¹⁰ d'ar pevar-zroad : d'ar pimperlamm.

Kerkent hag ar zao-heol, oll ruiou Skaer a gorn¹¹
 Gand *oeñgn-ha-oeñgn Boulik*¹² ha Bombard *Dall Rosporn*.
 Ar merhed a lugern gand o holierou braz,
 Ar baotred 'n em vodet en-dro d'ar *Mil-ha-Kaz* ;
 Med ne vern pegen braz eo o hoant da zañsal
 Ha da ziskouez d'an oll pegiz 'ouzont bragal.
 Red 'vo dezo gortoz fin ar haloupadeg
 Evid hijal o hwenn dirag ti Rodalleg.
 E korn ti Yann Derrien, e-pad an amzer-ze,
 Kristoh¹³ vount 'n e zakod meur a droiad kafe,
 Ha kalz a baotred yaouank, flakeet dezo o yalh,
 'Vo gwelet 'raog kreisteiz o kestal eur bannah !

I

AR HALOUPADEG

- Med setu unneg eur ! Poent eo, Fañch-Loeiz Robin,
 Ober an dro d'ar vourh gand ho paz¹⁴ taboulin.
- Pe 'ta¹⁵ ! eet oh bouzar ? Ema 'barz an Neh-Ru¹⁶,
 - Ha d'ar haloupadeg mond a reer dioustu.
 - Gwelet ho-peus Dupont, gand e stleugou melen,
 - O vond dre ma helle hed-a-hed gand an hent,
 - Hennez a vez bep bloaz o tilaosk ar hezeg¹⁷....
 - 'Vid gweled mad an traou, mall eo deom'ta redeg.

Trizeg jao moan ha prim, reñket war ziu linenn,
 Da hortoz an taol fouet, a wink, a hij o fenn,
 « *Gwioh !* ¹⁸», a lavar ar Mêr, ha kentiz pep toucher¹⁹,
 E benn war houg e jao, a zav e-barz an êr
 E-kreiz ar boultrenn zu a nij diwar an hent.
 Ne glever en-dro deoh 'med hopal a-bouez-penn :
 « Dalh 'ta, Mikêl Kergwign ! Dalh 'ta, paotr Kêrikel ! »
 « Dalh 'ta, Bourhiz Gwiskri ! Dalh 'ta, Herve Kernel ! »
 'N eur weled e fillor e-mesk an doucherien,
 Alen Goz Kêrbastiou 'n-eus kollet mik e benn :
 E gorn pochenn-ridet²⁰, e voest tont, e zirenn,

¹¹ a gorn : a dregern.

¹² *oeñgn-ha-oeñgn Boulik* : son biniou Boulik.

¹³ Kristoh : ano an den.

¹⁴ ho paz : e Giwkri ne lavarar ket "te", med « c'hwî ».

¹⁵ Pe 'ta : Petra eta (e Skaer, Gourin ha Karaez).

¹⁶ an Neh-Ru : e neh ar ru.

¹⁷ o tilaosk ar hezeg : o leuskel ar hezeg.

¹⁸ *Gwioh !* : Geoh ! It !

¹⁹ toucher : marheger. "an doucherien", izelloh.

²⁰ pochenn-ridet : ridet penn e gorn-butun.

Oll e rikou butun a gouez war an dachenn.
« - Va fillor Job, emezañ, hennez n'eus ket e bar ;
Klaoustre gand ne vern piou 'vo ar henta er par ! »
« Arsa, paour-kêz Alen, gand ho filhier, grit peuh²¹ !
Ar jao 'zo dindannañ 'zo gagnoh 'vid eur veuh,
Ha gand e ziouharr 'dreñv, ma ne dap rah an hent...
Med dastumit founnuz ho korn²² hag ho tirenn !
Kleved a reom hopal : « *Erru int ! Erru int !*
« *Dalh 'ta, Bourhiz Gwiskri ! Dalh 'ta, Mikêl Kêrgwign !* »
Pa wel jao ruz Zaone²³ o sevel e bevar droad,
« O Gwerhez ! 'lar Alen, 'dalv ket 'r boan deom c'hwesad²⁴ !
Hennez 'vo degouezet 'kreiz lann ar Hleuniou
'Raog ma vo gwelet Job war beg krog²⁵ Pontigou ! »
Fallaad a reom, paotred, koz-mad on, emezañ,
Ha jao 'bed euz leh all 'zo bet c'hoaz ar hentañ.
Petra ne laro ket paotred ar hasedou²⁶ ?
Gand eur jao euz Gwiskri 'ma eet maout Pontigou !
-« N'em jalit ket, Alen, eme Loeiz Kêrgwaler,
Ar jao-ze, paour-kêz den, 'zo genidig euz Skaer. »
-« Mad eo an traou, neuze, deom buan, bugale,
Da baea eul lom jistr da baotr Bourhiz Zaone. »
-« 'Tal Kroaz-ar-Mision ne weler nemed tud ;
Torret eo an dioukouarn gand an trouz, an tabut,
Ha kaer 'n-eus Alen goz, n'hell ket treuzi ar bobl,
Red mad eo dezañ 'ta gortoz e fillor Job. »
-« Pegiz, eme Alen, ez oh keit-se war-lerh ? »
-« Da Vijou, eme Job, Loeiz 'n-eus roet re a gerh,
Ha dioustu 'n eur ziblas, Bijou a gollas e lañs,
Paneved-se eñ 've bet ar henta, pe daol chañs²⁷. »
-« Den ebed ne rey goap euz jao fillor Alen,
Ha Bijou yey d'ar gêr, eur zeizenn ouz e benn ;
Med 'n eur zegouezi en ti, Job 'laro d'ar paotr-saout :
« Paneved ho tokad kerh²⁸, ganeom 've deut ar maout ! »

Pa ziskenn paotr Zaone, d'an traoñ gand an Neh-ru²⁹
Ne oar ouz piou prezeg, kleved 'ra a bep tu :
Demad, kenderv Bourhiz ! demad, kenderv Zaone,
Rag kenderv 'vo d'an oll hirio e-pad an de'.

²¹ peuh ! eur veuh : peoh, eur vuoh.

²² ho korn : ho korn-butun.

²³ Zaone : ano eul leh (Sant Mañde)..

²⁴ c'hwesad : da dapoud.

²⁵ krog : kreh.

²⁶ ar hasedou : ar hasetennou.

²⁷ pe daol chañs : marteze a-walh.

²⁸ tokad kerh : leun eun tok gand kerh.

²⁹ Neh-ru : ru an neh.

KREISTEIZ

Med e-kreiz ar safar, ar hloh a zav e vouez,
An Añjelus a zon e tour koz ar barrez,
Hag an dud a-vêz-bro³⁰, ken boemet tuchantig,
A zo souezet-braz, ne glevont mui eur grik.
N'ez eus en-dro dezo nemed ar *chiminaoued*
Hag a zalh war o fenn o zammig tok krignet ;
Pa zon an Añjelus, kristenien Breiz-Izel
Da Rouanez an Neñv a gas salud an êl ;
Ankouad 'reont an douar 'vid sevel o spered
'Trezeg ar Werhez vad, o Mamm vuia-karet,
Ha gwelet 'vo henoz, e-kreiz eun tabut braz,
Paotred Skaer ha Gwiskri oh ober sin ar groaz,
Hag o hortoz ma vo gand o mignoned vezo
Laret o Añjelus 'vid distrei d'o feg-bleo³¹.

E ti braz Kêrsuleg, e hini Rodalleg,
'Vid an tokou moull-hir³²deut euz hent Bannaleg
'Vid an itronezed hag a zoug pevar-lagad³³,
Lakeet zo ouz ar ber kig konifl ha kig gad,
Ha n'e' ket e Kemper, na memez e Pariz,
O-deus lipet o fao³⁴ war-lerh traou ken iskiz :
P'he-deus he zavañcher wenn, fillorez Kanita³⁵
D'ar begou milzinna 'oar kempenn dezo eun dra !
« Eun tamm ragoud bevin, eme paotred Gwiskri,
E-barz ti Joz Gorvan 'rey kemend vad dim-ni. »
Ar re outo n'o-deus na kar na *kerrial*³⁶,
Nag en-dro da vourh Skaer, nag en-dro da Doial,
A ya da di Gorvan da hortoz ar gourenou.
Jao ruz Zaone 'yey sod gand ar fougou !
« Cheinig !³⁷ 'lar Yann Peñseg, selaou 'ta, Fañch Kozig,
'Giz e lare Frañsez da Yann Go tuchantig,
Sur, ouspenn kant vloaz 'zo, n'eus ket bet e bourh Skaer
Eur jao hag a zave 'giz-se e zivesker ! »
« Eul leo 've bet a-raog, eme Jako Graozeg³⁸,
Ma vijen bet warnañ, rag me 'oar touch kezeg. »
« Hag an hanter ouspenn, a respont Perig Fall³⁹,

³⁰ an dud a-vêz-bro : an dud a zivêz-bro, an estrañjourien.

³¹ o feg-bleo : o zach-bleo.

³² an tokou moull-hir : tokou uhel a veze gwechall-goz evid ar baotred.

³³ pevar-lagad : lunedou divrank.

³⁴ o fao : o bizied.

³⁵ Kanita : Santez-Kanita.

³⁶ na kar na kerrial : (notenn gand an oberour) : na kar na karrigell. C'hoari-geriou : "na kar na par".

³⁷ Cheinig ! : estlamadenn.

³⁸ Graozeg : "tord" hervez an oberour.

Diou leo d'an nebeuta, paneved ar re all ! ».

« Per, eme Job Koz, C'hwi 'zo hanter *paotr-Skaer*,
C'hwi 'ra mad ober fent gand ar pezh a larer,
Rag ma talh re Wiskri d'ober re a fougeou,
Butun⁴⁰ a vo, me 'gred, 'raog ma yeer d'ar gourenou.
Ya, du-ze, d'ar penn all, Youn a griz beg e fri,
Hag hennez, me 'lar deoh, ne gar ket kalz Gwiskri. »

Pa ehaner diouz taol prezeg euz jao Zaone,
Ne glever o hopal 'med re Zant Minole⁴¹ ;
'N eur zond euz Loh-ar-Haor, glet 'oa o añchenn⁴² :
N'hellont ket merenni heb eun tamm kanaouenn.
E vreh kleiz war an daol, e benn harpet 'n e zorn,
Korantin Tigloaneg a daol trouz hag a gorn :
Ne oar nemed eur zon, hini e Vrestrezig,
Moulet e Montroulez, kant vloaz 'zo tuchantig.
- Dalh 'ta, va eontr Kaoutin⁴³, eme Youn Koadaner,
N'ez eus ket kanerien par deoh-c'hwi e bourh Skaer,
Ha gand ho mouez sklentin, ma yafeh da Bariz,
Gounid 'rafeh eur maout par da hini Bourhiz !
-Degas eun droiad all d'am henderv Youn ha me⁴⁴ ;
« *Par'n Skaer ! bastagnez, chiou, ma Par'n braz ganeom-ni !*⁴⁵ »
Ha 'giz 'lare tuchant Joz da baotred Gwiskri :
- Laoskom an eontr Kaoutin da hopal pezh a gar,
Ha da lonka 'n e êz e hanter "demi-quart",
Kenavo, Joz Gorvan, a lar paotred Gwiskri,
Mond a reom, rag dioustu e yey an traou ba'r hri⁴⁶ !

II

AR GOURENOU

Tostaad a ra diou eur, re striz eo ar ruiou
'Vid an dud diredet da weled ar gourenou.
Laoskit, Fañch Loeiz Robin, laoskit ho krampouez lèz,
Henoz, da vare koan, c'hwi o debro 'n ho êz,
Deuit gand ho taboulin founnuz war ar blasenn,

³⁹ Perig Fall : e lesano.

⁴⁰ Butun : reuz.

⁴¹ Zant Minole : Sant-Gwenole (Pennmarh), Sant Nole.

⁴² glet 'oa o añchenn : « añchenn " ar vombarde. Amañ : dam-vezo e oant.

⁴³ Kaoutin : Korantin, distummet.

⁴⁴ ha me : ha din.

⁴⁵ Par'n Skaer ! bastagnez, chiou, 'ma Par'n braz ganeom-ni ! : Pardon Skaer, bastagnez, hirio, 'ma Pardon braz ganeom-ni !

⁴⁶ e yey an traou ba'r hri : e vo reuz.

Hirêz en-deus ar maout da vond da Stang-Aodren.
Gweled 'reer 'vranskellad, e-skourr ouz ar helh braz,
Butun ha tokeier, mouchoueriou ruz ha glaz,
Ha d'an traoñ gand ar ru, 'trezeg prad Sant-Aodren,
Oll an dud a haloup da heul ar zonerien.
Kaer en-deus Beuzig-Kamm, kaer en-deus lakaad poan,
Hag hijal e droad fouet, den ebed ne lak van !
Ma n'ez eus nemetañ 'giz "komiser polis",
En-dro d'ar heurenerien ne vo ket pikol lis.

Med setu Beg-e-Dok ! gwaz d'an dud divergont,
Rag dre gaer pe dre heg, a-dreñv e ranker mond.
'Tal ar helh hag ar maout ne chomo 'med ar Mêr
Hag an ozahed choajet en dro da barrez Skaer,
Evid gweled pisol, ar grenn-baotred a bign,
Ha tro-war-dro d'ar prad, strakal 'ra ar sapin.
E prad Youn Rodalleg, a-raog ma teuy an erh,
Sklibidig⁴⁷ a gavo ouspenn eur bodig seh.
Hey ! Aotrou Rodalleg, bremañ eun tamm muzik,
E-pad ma tiskuizo *Dall Rosporn*⁴⁸ ha *Boulig* ;
Diskouezet ho-peus kavet tud hag a oar c'hoari
Gand "c'hwitalligou kaour"⁴⁹ koulz hag e bourh Gwiskri.
Kerkent paotred bourh Skaer a dap o binvijou.
Afe aoult !⁵⁰ 'lar paotr Tourh, selaou 'ta... orglejou !
O ! biskoaz kemend-all 'm-eus gwelet em buhez ;
E bro *Frañs* par da Skaer n'ez eus ket eur barrez !

Digeri 'ra ar gouren... Postig Koz, 'giz bep bla⁵¹,
A ziskrog diouz ar helh an tamm butun kenta ;
E dok en e zorn kleiz hag e vreh dehou savet,
Ober 'ra tro al lis ha den n'en-deus kavet
'Vid lared : « Chomit 'n ho sao, Postig, ha me 'ya deoh ! »
Red eo boud, m'hen argas ! dihelp⁵² 'giz bleiz Koad-Loh
'Vid kregi e Postig, gwechall enor ar vro
Ken doujet 'n e azmer gand gourenerien an dro.

Hervez ar barz Brizeug, an hini 'n-eus kanet,
Gand kemend a zudi, giziou ar Vretoned,
Ne gaver ket er vro, e-mesk ar heurenerien
Tud evid killenni ouz Postig ha Kristen.
Ne oa nemed paotr *Gwiskri*, lesanvet *Toupard-Braz*,

⁴⁷ Sklibidig : ano eur glaskerez-vara, a oa deuz Skaer.

⁴⁸ Dall Rosporn : Dall Rosporden.

⁴⁹ c'hwitalligou kaour : sifohellou e kouevr.

⁵⁰ Afe aoult ! : boulhurun !

⁵¹ bla : bloaz.

⁵² dihelp : marlonk (notenn gand an oberour).

'Vid lakaad war o hein roudennou ar yeot glaz.

Ema ar mouchoueriou oh ober tro al lis ;
Tapit ho fouet, Beuzig, founnuz eun tamm polis !
Grit d'ar re 'zo a-raog daoulina war ar prad,
E-giz-se 'r re 'zo 'dreñv a welo pep krogad.
Lod a stank o dioukouarn, ne glever en-dro deoh
'Med : « *Chomit 'n ho sao, paotr Youn ! Chomit 'n ho sao, paotr Kristoh !*
*Chomit 'n ho sao, paotr Gwiskri ! Chomit 'n ho sao, paotr Ponden*⁵³ !
Distroit gand ho mouchour, rag kavet 'peus ho ten ! »
Da biou ez it, *Kristoh ?* – *Fidou*⁵⁴ ! Joz, n'ouzon ket,
Eur pikol penn en-deus, euz *Gwiskri* eo, med gred ;
Lopez a ree anezañ, taol-chañs eur sinori⁵⁵,
Rag da rei lesanoiou n'eus ket 'giz re Wiskri ;
Med ma n'eus nemed nerz, e-giz am-eus klevet,
Stard e vo deom c'hoari ouz eur gourener triket⁵⁶ ;
Red eo deom boud kaled, e-giz eur maout-presour,
Ma ne bleg e zouharr dindan va hliked skourr⁵⁷.
E-kreiz ar hrogadou, bremañ n'eus ket unan
Gouest da blijoud muioh da vraz ha da vihan :
Tro-war-dro d'e gonsort, Paotr Kristoh a wilgamm⁵⁸,
Med 'giz eur marh miliner pleget dindan e zamm,
Lopez a skign e zent⁵⁹ hag a wask brusk Kristoh.
Red eo, eme ar Mêr, o diskregi pelloh.
Kentiz an daou hourener, ken prest da houlenn dour,
A bella diouz al lis gand o hanter-mouchour⁶⁰.
-*Fidoupen*⁶¹ ! 'lar Lopez Kristoh 'zo eul lapous⁶² ;
Biskoaz n'am-eus kroget e den ebed ken lipous⁶³ ;
Biken 'm-ije kredet 'oa eun askell-grohen
'Vid kaoud kemend a reuz e-barz eur hrog gouren.
Diboa⁶⁴ am-eus gourenet ouz Lagadeg ar Zent⁶⁵,
N'am-eus ket santet c'hoaz va roched ken war stenn⁶⁶ !
N'in ket d'ar gêr alkent hep kaoud eun dra bennag ;
Ma n'am-eus eun tok gloan, d'ar gourenou, me 'lar *flak*⁶⁷ !

⁵³ Ponden : Pondaen.

⁵⁴ Fidou ! : feiz !

⁵⁵ taol-chañs eur sinori : sur a-walh eul lesano.

⁵⁶ triket : pleustreg.

⁵⁷ va hliked skourr : taol biz-troad, a-ispign (?)

⁵⁸ Paotr Kristoh a wilgamm : en em bleg hag a zispleg.

⁵⁹ a skign e zent : a ziskouez e zent.

⁶⁰ gand o hanter-mouchour : eur mouchour a oa ar priz, hag e kemer pep hini an hanter anezañ.

⁶¹ Fidoupen ! : va feiz !

⁶² eul lapous : eur gourener.

⁶³ lipous : gwevn.

⁶⁴ Diboa : abaoe.

⁶⁵ ar Zent : ano eur barrez.

⁶⁶ war stenn : war stegn.

-War-lerh ar mouchouerou, an tokou 'ra an dro ;
 Gweled 'reer o sevel gourenerien vraz ar vro :
 Paotr Meill-Pont, Gwegan-Braz, Youn Herved, Yann Naetou,
 Boulbenn, Bomin-Bihan, Haskoad, Loeiz Nihuellou.
 Re Skaer, par ma hellont, a veul o henvroiz
 Rag ma'z int bet galvet da houren da Bariz,
 Ha m'o-deus diskouezet ne oa e bro ebed
 Da zistag deoh eul lamm lapoused ken triket.
 Re Wiskri, d'an tu all, a zav o mouez ivez
 Hag a lar e kaver ouspenn deg 'n o farrez
 Hag a zo 'vid c'hoari, ar hliked skourr ha sonn,
 Ouz Naelou hag Herved, Gwegan ha Paotr Meill-Pont.
 E-pad ma tiwiskont o jiled, o chupenn,
 Lopez, war goazez, a grign e damm perenn.
 Daoust d'ar c'hoant braz en-deus d'ober c'hoaz eur hrogad,
 Chom 'ra da weled Loeiz o rei e daol biz-troad.
 Ma n'ez a ket eun tok, emezañ, da Zant Tual,
 Ar maout a yey ganim, pe vo ket mad ar stal !
 -An tokou Moullou-hir, oll an dud a-vêz-bro
 A heuill ar hourenerien kzenkoulz ha re war-dro.
 Oll hourenerien Wiskri, 'deus ar *Morbin d'o zu*⁶⁸ ;
 Re Skaer, ar *Finister*, dreist pep tra Kêrjegu,
 Ha ma n'o-deus gajou⁶⁹, eur hoz pezig argant,
 Deut euz yalh Kêrjegu, rey vad dezo 'vid koan.

« Paotred Skaer a zo gwevn, eme Jozeb Merdi,
 Med traou 'walh a gavont d'ober gand re Wiskri ;
 Ouspenn tregont vloaz 'zo e welan ar gourenou,
 Biskoaz n'am-eus gwelet c'hoaz ken brao krogadou. »

Troad ouz troad, penn ouz penn, tal ouz tal, fri ouz fri,
 Pevar gourener parrez Skaer ha pevar gourener Gwiskri,
 E-kreiz an hopadeg a zav a bep tu,
 Evid gounid eun tok, 'glask o hrog hag o zu.

Dindan seuliou o zreid, ar yeot 'zo flastret
 'Raog ma welim eun tok o vond a du ebed ;
 Pa bleg unan outo, pa gouez war an dachenn,
 Ne glever 'med : « Lamm eo ! - N'e' ket lamm ! kostien⁷⁰ ! »
 Mar deo unan euz Skaer, paotred Wiskri, kentiz,
 Daoust da Veuzig Kamm, en em vout 'barz al lis,

⁶⁷ me 'lar flak : ne fell ket din gouren ken.

⁶⁸ Morbin d'o zu : Tud ar Morbihan a zo a-du ganto.

⁶⁹ gajou : goprou.

⁷⁰ kostien : kouezet eo war e gostez.

A zav war o diouiskoaz an hini 'zo deut '-benn
Da lakaad d'e gonsort e gein war an dachenn ;
Med oll re Skaer a skout⁷¹ : « *N'e' ket lamm, n'e' ket lamm !*
Ma zo yeot war e gov, war e gein n'en-deus tamm ! »
Med pa gouez paotr Gwiskri, re Skaer a hop : « *Lamm eo !*
Hennez 'vad, bastagnez ! 'zo bet distaget brao ! »
Ouspenn kant 'n em voutont e-mesk ar hourennerien,
'Pad ma hop re Wiskri : « *N'e' ket lamm ! bastien !* »
Evid lakaad ar peoh, ar Mêr hag e ozahed⁷²
O-deus bet gand Doue oll ar furnez 'zo red.
Kement-mañ, marteze, 'vo kavet iskiz :
Hirio an deiz, e Skaer, kaoud a reer c'hoaz justis !
Ha pep gourener 'n em denn 'trezeg e vignoned
'N eur lared 'ma eüruz gand ar pezh en-deus bet.

-Setu ar hrogad braz... ar maout a ra an dro ;
Krog er stag⁷³, Gwegan-Braz gand e droatad baro
A houlenn ne vern piou euz Gourin hag ar Faoud
Evid c'hoari gantañ e-barz "*pegad ar maout*".
« -Ma ve bet Youn Herved, Duval pe Yann Naelou
A ve bet krog er stag, eme Loeiz Nihuellou,
Krenet 'mije taol-chañs⁷⁴ 'raog lared : « *Chom 'n ho sao !* ». »
Med Gwegan, me 'gred 'walh, ne vern pegen kreñv eo,
Ma n'eus houarn na dir e-giz askorn morzad⁷⁵
Ne chomo ket 'n e zao war-lerh va zaol biz-troad.
« *Chom⁷⁶ 'n ho sao, Gwegan Braz, chom 'n ho sao, me ya deoh !* »
-A ! bastagn ! Gwegan Braz, eme Youn Penn-Koad-Loh,
Kavet ho-peus ho ten ! Gand ho pouez daou-hant liour⁷⁷
E baskul ar Veill-Ne⁷⁸, c'hwi hen dalhfe e skourr⁷⁹ ;
Med 'n eur hrogad gouren, 'giz ar roñfl Goliad,
Gand ho konsort bihan steuziet⁸⁰ e veh moarvad ! »
-Oll an dud 'zo souezet o weled Nihuellou...
Joz Gorvan, Filis Berr, Loeiz Kleh, Yanna Nivinou,
Kaorantin ha Yann Rest, difennourien bourh Skaer,
Ne laront mui eur grik, o beg 'chom digor-kaer.
Joz Kêrsuleg a lar, e-giz 'tao heb c'hoarzin :
« Eur hrogad, paotred paour, '*tre sparfell ha drask-bin !* »

⁷¹ a skout : a huch.

⁷² ozahed : pe "e wazed" ; Ar re a zo a-du gantañ.

⁷³ er stag : er gordenn.

⁷⁴ taol-chañs : heb douetañs.

⁷⁵ morzad : morzed.

⁷⁶ Chom : chomit.

⁷⁷ liour : lur.

⁷⁸ ar Veill-Ne : Ar Veill-Nevez (ar Vilin-Nevez).

⁷⁹ e skourr : er vann.

⁸⁰ steuziet : diskaret.

A-raog kemer o hrog, ober 'reont sin ar groaz ;
 A ! eme Kristoh Beg, krena 'ra Gwegan Braz.
 Ouz e gonsort yaouank n'en-deus 'med eur flahad,
 Med mond a ra 'tao 'dreñv gand aon euz e viz-troad.
 Paotred Wiskri a skout, ha re Skaer a respont :
 « *Dalh 'ta, Loeiz Nihuellou ! Dalh 'ta, marh braz Meill-Pont !* »
 En-dro da barrez Skaer, ne vo ket kavet kri⁸¹
 Na pa yafe hirio ar maout gand re Wiskri ;
 Eun dudi eo gweled eur paotr a ugent vloaz
 O lakaad war e gein eun ogr⁸² 'giz Gwegan Braz ;
 Ouspenn, war an tokou, Yann Naelou hag Herved
 O-deus diskouezet d'an oll 'oant paotred vad bepred.
 Plom e-giz eur post-kleud⁸³, Loeiz a glask gand e droad,
 Luial⁸⁴ seul Gwegan Braz, daoubleget 'uz d'ar prad.
 Pa gred en-deus kavet warnezañ hed e harr,
 Gand herr eun tamm mouded a zav euz an douar.
 Tostait 'ta, Gwegan-Braz, a hoper tro-war-dro,
 Grit eun tamm sao d'ho kein, diskouezet liou ho paro.
 Pa'z eo skuiz Gwegan-Braz o tenna d'an tu 'dreñv⁸⁵,
 Hey ! 'lar Moris Boded, tuchant e yey d'an traoñ !
 Ne oa ket gand Moris e her peurlavaret
 Pa weler Gwegan-Braz war e gein astennet.

Skañv, dibill ha seven⁸⁶ e-giz eul logodenn,
 Heb rogentez ebed, Nihuellou 'zav e benn.
 Ar Mêr hag e ozahed, an Aotrou Kêrjegu,
 Gwegan-Braz e-unan a ra dezañ dioustu
 Eun dornad karantez. Etre Skaer ha Gwiskri,
 N'eo ket eur maoutig-lann a lako kasoni.
 Gwegan ha Nihuellou, 'raog dilezel ar prad,
 A stoko o gwerenn evel daou vignon mad,
 Ha maoutig Stank-Aodren, e gwerniou Sant-Tual,
 A beuro 'benn arhoaz hep tourtal ar re all.

'Raog dilezel bourh Skaer, ar re a gar ar biniou,
 'Vid displega o diouharr, 'ra eun droiad⁸⁷ pe diou.
 Gwaz a ze d'ar merhed, gwisket e mod Gwiskri,
 'Vo gwelet 'kreiz ar fest o sevel beg o fri !
 Diskouezet 'vint gand ar biz, 'benn disul 'n o farrez
 Ha gortoz 'rint o zro 'vid dougen ar Werhez !

⁸¹ kri : kriz. Brohet.

⁸² ogr : eur ramz.

⁸³ eur post-kleud : post eur gloued.

⁸⁴ Luial : tapoud.

⁸⁵ 'dreñv : ne rim ket gand "traoñ", nemed ma vefe distaget "dreoñ".

⁸⁶ seven : joaiuz.

⁸⁷ eun droiad : eur gavotenn.

Nag e verv o halon pa glevont ar biniou,
N'hellont fichal o zroad nemed en eureudou ;
Setu perag eta, da lun Pardon Sant-Per,
Ne vefe ket greet fest paneved merhed Skaer.
Kement-se ne vir ket ouz re Skaer da gredi
Eo bemdez o merhed ken fur ha re Wiskri,
Ha gwall fall 'vo an traou gand Kaoutin Kêrbastiou
Ma ya d'ober e choaz en tu all d'ar *Hleuziou*⁸⁸.

Oll an dud reñket mad, ar re 'gar o renoz
A gemer hent ar gêr a-raog toullig an noz⁸⁹ ;
Ne weler en tavarniou, o ruzal ha lipad,
'Med ar re 'zo boazet da gousked el lennad⁹⁰ ;
Ha c'hoaz d'ar meurz vintin, pa zegouezont er gêr,
Keuz o-deus aliez boud re zaleet e Skaer.

Beteg ar Pardon all, e peb leh 'vo klevet :
Par da Skaer ha Gwiskri n'eus diou barrez ebed,
Hag er henta brezel, *Gwillou*⁹¹ 'rey sellou du
Ma wel *Skaer* ha *Gwiskri* o-diou er memez tu !

Kêrlabour, d'an 29 a viz Gwengolo 1889.

⁸⁸ ar Hleuziou : eur gêriadenn euz Skaer a zo war vevenn Wiskri.

⁸⁹ toullig an noz : serr-noz.

⁹⁰ lennad : skoasell.

⁹¹ Gwillou : Impalaer an Alamagn, e-noa gounezet ar brezel e 1870 a-eneb ar Frañs.